

KÄSKKIRI

08.05.2025 nr 1

Vaideotsus Riigi Tugiteenuste Keskuse 19.12.2024 finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-27/24/2030 peale

1. Asjaolud ja menetluse käik

1.1. 19.12.2024 tegi Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi **rakendusüksus**) finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-27/24/2030 (edaspidi **otsus**), mida muutis ilmse ebatäpsuse kõrvaldamise eesmärgil 31.01.2025 otsusega nr 11.1-3/25/795. Rakendusüksus leidis, et toetuse saaja Festex OÜ (registrikood 14556405) on jätnud täitmata rakendusüksuse 17.09.2020 taotluse rahuldamise otsuse nr 11.6-27/1000 (edaspidi **taotluse rahuldamise otsus**), mida rakendusüksus on muutnud 27.11.2020 otsusega nr 11.6-27/1319, 01.09.2021 otsusega nr 11.2.27/1097 ja 31.12.2021 otsusega nr 11.2-27/1782, punktis 10.3 seatud tulemus- ja väljundnäitajad ning rikkunud punktis 10.10 seatud kestvuse nõuet.

1.2. 06.01.2025 esitas Festex OÜ (edaspidi **vaide esitaja**) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi **MKM**) rakendusüksuse kaudu otsuse peale vaide, milles palus „arvestada abikõlblikuks perioodiks algne periood mis oli 01.09.2020 kuni 31.08.2021. Ning ülevaadata ja vähendada väljamõistetud summat või tühistada otsus täies ulatuses.“ Kuna vaide ei vastanud haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) §-s 76 sätestatule, palus rakendusüksus vaide esitajal vaides esinevad puudused kõrvaldada. Vaide esitaja kõrvaldas puudused tähtaegselt 29.01.2025.

1.3. 07.03.2025 e-kirjaga teavitas MKM vaide esitajat vaide läbivaatamise tähtaja pikendamisest kuni 07.04.2025.

1.4. MKM on vaadanud vaide läbi perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi **STS2014_2020**) § 51 lõigete 2 ja 3 alusel ning lähtudes HMS §-s 83 sätestatust. MKM mõistab vaidet selliselt, et vaide esitaja nõuab HMS § 85 punkti 1 tähenduses otsuse täielikku kehtetuks tunnistamist ja otsuse faktiliste tagajärgede kõrvaldamist või alternatiivselt HMS § 85 punkti 2 alusel rakendusüksusele ettekirjutuse tegemist asja uueks otsustamiseks.

2. Vaide esitaja seisukohad

2.1. Vaid esitaja selgitab, et rakendusüksus väidab, et vahemikus aprill kuni oktoober 2023. a on töötasu makstud ühele töötajale. Tegelikult on jaanuarist 2022. a kuni oktoobrini 2023. a makstud töötasu kahele töötajale. Vaide esitaja saatis 10.09.2024 rakendusüksusele e-keskkonna kaudu e-kirja koos väljavõttega Maksu- ja Tolliameti maksuandmete tõendist, mille rakendusüksus vaide esitaja sõnul kinnitas alles 20.12.2024, st peale otsuse väljasaatmist.

2.2. Vaide esitaja selgitab vaides, et rakendusüksus väidab ka, et täitmata on müügitulu tulemusnäitaja, kus müügitulu suurus pidanuks olema aastaks 2024 vähemalt 80 000 eurot. Vaide

esitaja esitas täiendavalt e-kirja pealkirjaga „aruanne nr 2“, milles tõi välja 2023. a (st peale abikõlbulikkuse perioodi lõppemisele järgneva teise majandusaasta) müügitulu, mis oli summas rohkem kui 80 000 eurot.

2.3. Starditoetuse põhiline abivahend IMOS tarkvara sai soetatud juba 2020. a lõpul, mis moodustas umbes 50% kogu toetuse summast. Müügitulu on sellest ajast alates igal majandusaastal kasvanud: 2020. a 14 770 eurot, 2021. a 74 170 eurot; 2022. a 91 061 eurot; 2023. a 103 612 eurot.

2.4. Projekti algne abikõlbulik periood määrati 01.09.2020 kuni 31.08.2021 ning selle lõpuks oli toetuse rahast kasutatud 60,3%, mis toodi välja ka rakendusüksuse 01.09.2021 otsuses nr 11.2-27/1079. Vaide esitaja selgituste kohaselt oli ta abikõlbulikku perioodi sunnitud pikendama temast mittesõltuvatest asjaoludest tulenevalt. Maailmas oli koroonapandeemia, mis põhjustas globaalse tarnekriisi ja seadmed ei jõudnud kohale ning see asjaolu on fikseeriti rakendusüksuse 31.12.2021 otsuses nr 11.2-27/1782.

2.5. Vaide esitaja on hetkel makseraskustes, kuid tema kindel plaan on tootmistegevust jätkata.

3. MKM seisukohad

3.1. MKM nõustub rakendusüksusega, et vaide esitaja ei ole kõiki taotluse rahuldamise otsuse punktist 10.3 tulenevaid tulemus- ja väljundnäitajaid saavutanud, kuna rakendusüksusele esitatud pangakonto väljavõtetelt nähtub, et perioodil aprill 2023. a kuni märts 2024. a ei ole vaide esitaja kolmele töötajale maksnud vähemalt 50% suurust töötasu Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutopalgast, sest vaide esitaja palgal ei olnud nimetatud perioodil kolme töötajat. Nimelt oli taotluse rahuldamise otsuse punkti 10.3 kohaselt vaide esitajal mh kohustus kolmele töötajale nimetatud töötasu maksta alates projekti abikõlbulikkuse perioodile järgnevast teisest aastast vähemalt ühe aasta jooksul. Nimetatud teine aasta hakkas kulgema aprillist 2023. aastal, sest 31.12.2021 otsusega nr 11.2-27/1782 pikendas rakendusüksus lähtuvalt vaide esitaja 27.12.2021 taotlusest projekti algset abikõlbulikkuse perioodi kokku poole aasta võrra, s.o kuni 31.03.2022.

3.2. Kirjeldatud nn 3 töötaja nõude mittetäitmist ei mõjuta asjaolu, et rakendusüksus otsuse punkti 1.3.1 kaheksandas lõigus eksis faktiliste asjaoludega, väites, et projekti abikõlbulikkuse perioodile järgneval teisel aastal maksis vaide esitaja perioodil aprill kuni oktoober vähemalt 50% suurust töötasu Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutopalgast vaid ühele töötajale, kui tegelikkuses maksis vaide esitaja nimetatud perioodil nimetatud töötasu kahele töötajale, sest taotluse rahuldamise otsuse kohaselt oleks ta pidanud nimetatud töötasu maksma kolmele töötajale ja seda kuni märtsini 2024. a. Vaide MKM-le esitamise ajaks oli rakendusüksus kirjeldatud faktilise ebatäpsuse 31.01.2025 otsusega nr 11.1-3/25/795 kõrvaldanud.

3.3. Isegi juhul, kui asuda seisukohale, et taotluse rahuldamise otsuse punktis 10.3 seatud töötajaid puudutavad tulemus- ja väljundnäitajad on vastuolus väliskaubandus- ja ettevõtlusministri 09.03.2015 määruse nr 20 „Starditoetus“ (edaspidi **meetme määrus**) § 29 punktiga 1, mille kohaselt on toetuse saaja tulemusena kohustatud saavutama selle, et hiljemalt projekti abikõlbulikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust on toetuse saajal vähemalt kaheks aastaks vähemalt kaks töötajat, kelle brutokuupalk on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt avaldatud mediaan brutopalgaga, ei saaks ka seda kohustust pidada täidetuks, kuivõrd vaide esitaja palgal oli kaks töötajat perioodil aprill 2022. a kuni oktoober 2023. a, kuid oleks pidanud olema kuni märts 2024. a.

3.4. Lisaks nõustub MKM rakendusüksusega selles, et taotluse rahuldamise otsuse punktis 10.3 seatud tulemus- ja väljundnäitajad ei saanud täidetud ka seetõttu, et vaide esitaja müügitulu projekti abikõlbulikkuse perioodile järgneva teise majandusaasta lõpuks ei olnud 233 510 eurot, ega isegi mitte minimaalsed 80 000 eurot, nagu selle näeb ette meetme määruse § 29 lõike 1 punkt 3. MKM selgitab, et kuigi vaide esitajaga võib nõustuda, et tema poolt äriregistrile esitatud majandusaasta aruannete kohaselt on vaide esitaja müügitulu projekti abikõlbulikkuse perioodil (s.o 01.09.2020–31.03.2022) ja ka hilisemalt kuni 2023. a kasvanud, ei mõjuta see asjaolu, et 2024. aastaks, mille lõpuks oleks vaide esitaja müügitulu pidanud taotluse rahuldamise otsuse punkt 10.3 kohaselt olema 233 510 eurot, või meetme määruse § 29 lõike 1 punkt 3 kohaselt vähemalt 80 000

eurot, oli vaide esitaja majandustegevus tema enda kinnituse kohaselt täielikult peatunud¹.

3.5. Sarnaselt rakendusüksusega leiab MKM, et vaide esitaja pidi vastavalt meetme määruse § 26 punktile 2 saavutama projekti tulemusnäitajad taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtpäevaks. Seega ei piisa toetuse saamiseks ainuüksi investeeringute tegemisest, s.t toetuse kaasabil projekti elluviimiseks vajalike vahendite soetamisest. Vaides väljendatu, mille kohaselt on toetust kasutatud sihtotstarbeliselt, on õige ning vaide esitajale ei heidetagi ette toetuse kasutamist projektiga mitteseotud vara soetamiseks, vaid toetus nõutakse osaliselt tagasi, sest projekti eesmärgid jäid saavutamata.

3.6. Võttes arvesse, et vaide esitaja esitas toetuse taotluse 30.08.2020, s.o mõned kuud pärast COVID-19 pandeemiast tingitud eriolukorra lõppu, ehk teisisõnu siis, kui paljud pandeemiast tingitud negatiivsed mõjud piiriüleses kaubavahetuses olid juba ilmnunud, pidi vaide esitaja nii toetuse taotluse esitamisel kui ka hilisemalt toetuse abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluste esitamisel mõistma sellega kaasnevaid potentsiaalseid riske. Majandustegevuse ebaõnnestumine on tavapärane ettevõtlusega kaasnev risk, mille ettevõtja võtab ise ja seda olenemata asjaoludest, sh ka COVID-19 pandeemias ise kannab. Meetme määruse § 9 lõike 5 kohaselt on võimalik taotleda projekti lõpetamist enne taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeva, kui ilmnevad toetuse saajast sõltumatud asjaolud, mis ei võimalda projekti jätkamist või muudavad jätkamise põhjendamatuks. Selle asemel otsustas vaide esitaja korduvalt esitada toetuse abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluse, mille puhul pidi ta mõistma, et sellega ühes lükkuvad edasi ka toetuse abikõlblikkuse perioodi lõpust kulgema hakkavad tähtajad ja nendega seotud kohustused.

3.7. MKM selgitab, et STS2014_2020 § 45 lõike 1 punkt 3, millele tuginevalt rakendusüksus oma otsuse tegi, ei anna rakendusüksusele toetuse abikõlblikkuse perioodi puudutavalt kaalutlusruumi. Juhul kui toetuse saaja on mis iganes põhjusel osaliselt või täielikult kohustuse või nõude täitmata jätnud ja see on rakendusüksuse hinnangul mõjutanud kulu abikõlblikkust, tuleb rakendusüksusel finantskorrektsioon teha. Seejuures ei saa rakendusüksus toetuse saaja kohustuste täitmise hindamisel juhinduda muust abikõlblikkuse perioodist, kui sellest, mis on rakendusüksuse poolt kehtiva taotluse rahuldamise otsusega kehtestatud. Antud juhul on selleks vaide esitaja 27.12.2021 taotlusest lähtuvalt 31.12.2021 otsusega nr 11.2-27/1782 kehtestatud 01.09.2020–31.03.2022.

3.8. Finantskorrektsiooni ulatuse osas leiab MKM, et STS2014_2020 § 46 lõige 1 jätab rakendusüksusele kohustuse või nõude täitmata jätmise rahalise mõju suuruse arvutamisel küll ulatusliku kaalutlusruumi, kuid see kaalutlusruum ei ole piiritu. Rakendusüksus on otsuse punkt 1.4 kohaselt juhindunud STS2014_2020 § 46 lõikest 1, hinnates kestvuse nõude täitmata jätmise rahalist mõju selliselt, et jagas abikõlblikud kulud kestvuse nõude pikkusega (päevades) ja korrutas kestvuse nõude täitmata jätmise pikkusega (samuti päevades). Määruse (EL) nr 1303/2013² (edaspidi **ühissätete määrus**) artikli 71 lõike 1 teise taande kohaselt peab tegevuste kestvuse eest alusetult makstud summad tagasi maksma proportsionaalselt selle ajavahemiku eest, millal nõuded ei olnud täidetud. Kestvuse nõue on aga vaid üks kohustus teiste meetme määruse ja taotluse rahuldamise otsusega seatud kohustuste seast, mida toetuse saaja peab täitma. Rakendusüksus näib finantskorrektsiooni ulatuse arvutamise aluseks olevas tehtes olevat aga lähtunud justkui sellest, nagu oleks vaide esitajal üksnes kestvusnõude tagamise kohustus, sest jagades abikõlblikud kulud kestvuse nõude pikkusega (päevades) ja korrutades kestvuse nõude täitmata jätmise pikkusega (päevades) ning leides otsuse punkt 1.4 teises lõigus, et toetust anti *üksnes* eeldusel, et kestvuse nõude kohustus täidetakse täies mahus, jättis rakendusüksus MKM hinnangul tähelepanuta, et meetme määruse ja taotluse rahuldamise otsusega seatud kohustuste mittetäitmist tuleb ühissätete määruse artiklist 143 lähtuva finantskorrektsiooni puhul arvestada kõikehõlmavalt koosmõjus. MKM leiab, et rakendusüksusel ei ole õigust üht toetuse saaja kohustust teisele prioriseerida. Sellest tulenevalt jääb MKM-le arusaamatuks, miks tähtsustas rakendusüksus just kestvuse nõuet

¹ Vaide esitaja on rakendusüksust teavitanud, et otsustas seisuga 31.12.2023 oma majandustegevuse peatada.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

sedavõrd, et leidis, et abikõlbulike kulude jagamisel kestvuse nõude pikkusega (päevades) ja korrutades kestvuse nõude täitmata jätmise pikkusega (päevades), jättes tähelepanuta kõigi teiste kohustuste täitmise ja mittetäitmise, on tulemuseks proportsionaalne rahaline mõju. Samuti jääb MKM-le arusaamatuks, millisel õiguslikul alusel jättis rakendusüksus eespool kirjeldatud tulemus- ja väljundnäitajate mittesaavutamise finantskorrektsiooni ulatust arvutades tähelepanuta, leides, et kuna „*tulemus- ja väljundnäitajate saavutamata jäämisest tingitud korrektsioon [oleks] väiksem, kui [...] mitteabikõlbulik summa kestvusnõude rikkumisest, siis tulemus- ja väljundnäitajate saavutamata jäämisel eraldiseisvat korrektsiooni ei kohaldata.*“

3.9. Eeltoodule tuginevalt otsustab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium HMS § 85 punktist 1 lähtuvalt rahuldada Festex OÜ 06.01.2025 esitatud vaide Riigi Tugiteenuste Keskuse 19.12.2024 finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-27/24/2030 peale ulatuses, milles vaide esitaja nõuab temalt tagasi mõistetud summa ehk finantskorrektsiooni ulatuse ülevaatomist ja teeb HMS § 85 punkti 2 alusel Riigi Tugiteenuste Keskusele ettekirjutuse finantskorrektsiooni ulatuse uueks otsustamiseks.

4. Vaidlustamine

4.1. HMS § 87 lõikest 1 tulenevalt on isikul, kelle vaide jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus (edaspidi HKMS) sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. HMS § 87 lõike 2 kohaselt võib vaideotsuse tühistamist nõuda koos nõudega, mis jäeti vaideotsusega osaliselt või täielikult rahuldamata või sõltumata eelnimetatud nõudest iseseisvalt, kui vaideotsusega on isiku õigusi rikutud muul viisil kui vaide osaline või täielik rahuldamata jätmise.

4.2. HKMS § 46 lõikest 1 tulenevalt tühistamiskaebuse võib esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates. HKMS § 45 lõike 4 kohaselt võib vaideotsuse peale vaide esemeks oleva haldusakti või toimingu vaidlustamiseta esitada kaebuse, kui see rikub kaebaja õigusi, sõltumata vaide esemest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Erkki Keldo

majandus- ja tööstusminister